



Приватний вищий навчальний заклад  
«Буковинський університет»  
Юридичний факультет  
Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

---

СХВАЛЕНО  
на засіданні науково-методичної  
ради факультету  
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.



**СИЛАБУС**  
вибіркової навчальної дисципліни  
«Порівняльне правознавство»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	<u>081 «Право»</u>
Галузь знань:	<u>08 «Право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>Юридичний</u>
Мова навчання:	<u>Українська</u>
Розробник:	<u>Полонка Іванна Анатоліївна, заступник завідувача кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент</u>
Профайл викладача	<u><a href="https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/">https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/</a></u>
E-mail:	<u><a href="mailto:ivanka.polonka@gmail.com">ivanka.polonka@gmail.com</a></u>
Консультації	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

## 1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Порівняльне правознавство» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 120 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 22 год., практичних занять – 18 год., і самостійної роботи – 80 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 6 год., практичних занять – 2 год., та самостійної роботи – 112 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

Сучасні умови становлення громадянського суспільства, побудови правової держави, утвердження принципів демократичного суспільства в Україні, удосконалення національного законодавства, реформування усіх сфер життєдіяльності українського суспільства передбачають формування, розвиток і закріплення нового юридичного мислення, правового світогляду, правової культури, в тому числі і високої професійної культури юриста, що немислиме без когнітивного виходу поза межі національної правової системи та долучення до світового правового досвіду.

## 2. Мета і завдання дисципліни

*Предметом* вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методологічні проблеми порівняльно-правового методу і дослідження на його підставі загальних принципів та закономірностей виникнення, функціонування і розвитку різних правових систем світу.

*Метою* викладання навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» є оволодіння системою сучасних теоретичних знань про спільні ознаки та специфіку різних національних правових систем світу та їх окремих елементів, загальних принципів та закономірностей їх виникнення, функціонування і розвитку на основі застосування порівняльно- правового методу.

Основними *цільми (завданнями)* навчальної дисципліни є: засвоєння знань про порівняльний аналіз правових явищ, виявляти їх спільні ознаки та відмінності на підставі встановлення визначених критеріїв порівняння; надати студентам правничий матеріал щодо становлення та розвитку правових систем зарубіжних держав; навчити користуватися термінологією, що застосовується в юридичній компаративістиці; навчити систематизувати правові знання щодо особливостей різних сімей права та здійснювати їх аналіз та узагальнення; навчити на підставі узагальнення інформації про різні правові системи світу, виявляти загальні тенденції розвитку та взаємовпливу національних правових систем та їх сімей.

*Результати навчання за дисципліною.* Після проходження курсу здобувачі будуть знати: зміст понять і категорій порівняльного правознавства; загальні закономірності розвитку та існування правової системи; методи, прийоми дослідження державно-правових явищ, що розробляються юридичною компаративістикою; практику застосування понятійного апарату та методологічного інструментарію, що розробляється юридичною компаративістикою; правничий матеріал щодо становлення та розвитку правових систем зарубіжних держав;

вміти: застосовувати понятійний апарат та методологічний інструментарій, що розробляється юридичною компаративістикою; творчо аналізувати та узагальнювати інформацію про правові системи; самостійно теоретично мислити правовими категоріями; здійснювати порівняльний аналіз правових явищ, виявляти їх спільні ознаки та відмінності на підставі встановлення визначених критеріїв порівняння; систематизувати правові знання щодо особливостей різних правових сімей та здійснювати їх аналіз та узагальнення; на підставі узагальнення інформації про різні правові системи світу, виявляти загальні тенденції розвитку та взаємовпливу національних правових систем та їх сімей.

### **3. Пререквізити.**

Навчальна дисципліна нерозривно пов'язана передусім із навчальними дисциплінами «Теорії держави і права», «Філософія права» «Історії держави і права зарубіжних країн», тощо, враховує здобуті студентами під час опанування цих галузей знання, та частково спирається на них.

### **4. Компетентності та результати навчання**

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

#### **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

#### **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

#### **Фахові компетентності спеціальності (СК)**

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

#### **Отримуються наступні програмні результати навчання (РН).**

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (теми 1-10).

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (2-10).

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (1-10).

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (1-10).

### **5. Зміст навчальної дисципліни**

#### **Змістовий модуль 1.**

**Тема 1.** Теоретичні основи порівняльного правознавства

**Тема 2.** Методологія та історія порівняльного правознавства

**Тема 3.** Правові системи як основні об'єкти порівняльного правознавства

**Тема 4.** Загальнотеоретична характеристика правової системи України

**Тема 5.** Правові сім'ї як основні об'єкти порівняльного правознавства

### **Змістовий модуль 2.**

**Тема 6.** Загальна характеристика романо-германської правової сім'ї

**Тема 7.** Загальна характеристика англо-американської правової сім'ї

**Тема 8.** Релігійні правові системи

**Тема 9.** Традиційні правові системи

**Тема 10.** Правові системи міждержавних об'єднань

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство» та Навчально-методичні рекомендації з порівняльного правознавства.

## **6. Система контролю та оцінювання**

### **Методи навчання:**

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

### **Форми та методи оцінювання:**

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Форми оцінювання студентів:

*Поточне оцінювання:* оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

*Підсумковий модульний контроль* проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

### **Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни**

#### **Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно
82-89	B	Добре	Добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	Незадовільно
1-34	F		

#### ***Розподіл балів з навчальної дисципліни***

##### **Залік:**

Поточний контроль (максимальна кількість балів)		Загальна максимальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

#### ***Політика академічної доброчесності***

Здобувач повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Студент повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

#### **Література**

##### ***Основний***

1. Аналітично-порівняльне правознавство – електронне наукове фахове видання юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», URL: <https://app-journal.in.ua/>.

2. Гапотій В.Д., Жильцов О.Л., Воржевітіна Г.І. Основні правові системи світу: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. 279 с.

3. Правова карта сучасного світу. Навчальний посібник / Петришин О.В., Зінченко О.В. Харків: Право, 2018. 508 с.
4. Порівняльне правознавство у таблицях: навчальний посібник. Видання 4- те, змінене та доповнене / Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Харків: Право, 2021. 164 с.
5. Порівняльне правознавство: Хрестоматія для юридичних вищих навчальних закладів і факультетів: навч. посіб. Уклад.: О.В. Петришин, О.В. Зінченко, Д.В. Лук'янов. Харків: Право, 2016. 1023 с.
7. Порівняльне правознавство: навч.-метод. Посібник для бакалаврів спеціальностей 081 «Право», 293 «Міжнародне право»; за ред. О. В. Бігняка ; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2021. 80 с.

#### *Додатковий*

1. Бехруз Х. Ісламське право. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 198-205.
2. Богачова Л.Л. Система Європейського та національного права. URL: [http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/tipp/2012\\_№1/Bogachov.pdf](http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/tipp/2012_№1/Bogachov.pdf).
3. Зінченко О.В. Англо-американська правова сім'я. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 12-19.
4. Зінченко О.В. Романо-германська правова сім'я. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 679-686.
5. Зінченко О.В. Традиційна правова сім'я. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017.
6. Кресін О.В. Становлення теоретичних засад порівняльно-правових досліджень у другій половині XVIII – першій третині XIX століття: компаративна концептуалізація: монографія. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Видавництво «Логос», 2017. 680 с.
7. Лук'янов Д.В. Індуське право. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 174-180.
8. Лук'янов Д.В. Іудейське (єврейське) право. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 206-211.
9. Лук'янов Д.В. Канонічне право. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 212-217.
10. Лук'янов Д.В. Релігійна правова сім'я. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 659-661.
11. Лук'янов Д.В. Релігійні правові системи в сучасному світі: монографія. Х. : Право, 2015. 352 с. URL: <https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/194/1-23.pdf>
12. Полонка І. А. Нормативність права: загальнотеоретичний аналіз : монографія. Чернівці : «Місто», 2014. 218 с.

13. Полонка І. А. Міжнародний досвід інституту неосудності в законодавстві України та країн Європейського Союзу. Правові інститути в умовах світових процесів глобалізації : проблеми та перспективи розвитку : колективна монографія. За ред. О. М. Селезньової. Чернівці : Місто, 2023. 192-206.

14. Полонка І. А. Неосудність та обмежена осудність: практика англо-американської правової системи. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького: Журнал*. Серія Право. №8(20), 2019. – С. 48-54.

15. Полонка І. А. Непереборна сила у законодавстві Італії, Німеччини та Франції: аспекти розуміння у публічному та приватному праві. *Modern achievements of EU countries and Ukraine in the area of law : Collective monograph*. Riga : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2020. P. 1. 615 p. 423-437.

16. Полонка І. А. Непереборна сила у законодавстві Китаю та Японії : теорія та аналіз судової практики. *Lam. State. Technolohy*. 2021. Випуск 4. С. 16-22.

17. Полонка І. А. Правовий ідеал у світлі потенційного досягнення через призму аксіологічного аналізу світового досвіду та детермінації розуміння в Україні. *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту*. Сер. «Право». 2024. Випуск 85: частина 4. С. 386-393.

18. Полонка І. А. Практика використання обставин форс-мажору в Англії та США: досвід для України на прикладі прецеденту. *Держава і право*. 2024. Випуск 95. С. 123-134.

19. Полонка І. А. Селезньова О. М. Міжнародна практика втілення ювенального підходу в нормах про відповідальність неповнолітніх осіб : досвід для України. *Право і суспільство*. 2024. №5. С. 192-206.

20. Полонка І. А. Кореляційне обґрунтування поняття правової поведінки : науково-пізнавальне дослідження крізь призму правових систем сучасності. *Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту*. Сер. «Право». 2019. № 55. – Том 1. – С. 49–53.

21. Смородинський В.С. Мішані правові системи. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. Наук України; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. С. 298-301.

22. Ivanna A Polonka, Kovalchuk, O., Kolesnikov, A., Koshmanov, M., Dobrianska, N. Rethinking the concept of punishment: modeling the level of danger posed by criminals to society). *Amazonia Investiga*. 2024. 13(77). С. 246–256.

### **Інформаційні ресурси**

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua>
2. Офіційний портал Верховної Ради України <http://rada.gov.ua>
3. Урядовий портал <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини <http://www.ombudsman.gov.ua>
5. Міністерство внутрішніх справ України <http://mvs.gov.ua>
6. Міністерства закордонних справ : <https://mfa.gov.ua>
7. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
8. Міністерство юстиції України <https://minjust.gov.ua/ua>
9. Верховний Суд України <http://www.scourt.gov.ua>
10. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних Справ <http://sc.gov.ua>

